

Svar på skriftligt spörsmål SSS 270/2021 rd

Svar på skriftligt spörsmål om tryggnade av religionsfrihet i undantagsförhållanden genom tydlig kommunikation

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 270/2021 rd undertecknat av riksdagsledamot Päivi Räsänen/kd:

Hur avser regeringen säkerställa att religionsfriheten som baserar sig på internationella fördrag och vår grundlag respekteras och främjas även under undantagsförhållanden,

hur avser regeringen förbättra den otydliga kommunikationen i anslutning till bekämpningen av coronaepidemin så att anvisningarna är tydliga, förståeliga och proportionerliga, och

hur avser regeringen främja medborgarnas förtroende för bekämpningsåtgärderna angående coronaepidemin, så att man undviker onödiga konflikter och missförstånd i fortsättningen?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Coronavirussjukdomen (COVID-19) har orsakat en global hälsomässig, samhällelig och ekonomisk kris. I Finland har epidemin till stor del hanterats genom reglering i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016), och därtill har ett flertal andra lagar och förordningar ändrats samt principbeslut och rekommendationer har utfärdats. Det har också varit nödvändigt att ta till befogenheter i enlighet med beredskapslagen.

Grundlagsutskottet har i sin utlåtandepraxis (RP 25/2020 rd) konstaterat att bevarandet av hälso- och sjukvårdssystemets funktionsförmåga under coronavirusepidemin är ett mycket vägnande skäl ur synvinkeln för systemet med de grundläggande rättigheterna, som är kopplat till den offentliga maktens skyldighet enligt 7 § 1 mom. i grundlagen att trygga vars och ens rätt till liv och även under pandemiförhållanden säkerställa var och en tillräckliga hälso- och sjukvårdstjänster samt främja befolkningens hälsa (19 § 3 mom. i grundlagen). Ett sådant skäl berättigar enligt utskottet till exceptionellt långtgående myndighetsåtgärder som även ingriper i människors grundläggande rättigheter (GrUU 7/2020 rd, GrUB 2/2020 rd).

Syftet med regeringens åtgärder har varit att skydda befolkningen från följderna av en mycket utbredd farlig smittsam sjukdom och att även i undantagsförhållanden se till att de grundläggande och mänskliga rättigheterna förverkligas i enlighet med 22 § i grundlagen. Regeringen har varit tvungen att väga olika grundläggande rättigheter mot varandra och att eftersträva ett sådant rätts-tillstånd där de grundläggande rättigheterna kan förverkligas så fullständigt som möjligt. Under

coronaepidemin har undervisnings- och kulturministeriet samrått med religiösa samfund om nödvändigheten och proportionaliteten i åtgärder som övervägts för att begränsa spridningen av epidemin. Målet är att ordna nästa rundabordssamtal avsett för religiösa samfund ännu före sommaren.

Polisens verksamhet har fått omfattande och detaljerade instruktioner under coronapandemin och de gällande undantagsförhållandena. I polisens verksamhet har man särskilt beaktat att de begränsningar som utfärdats för att förhindra spridningen av coronaviruset på ett kraftigt sätt har ingripit i individens rättigheter och friheter, eftersom det primära inom polisväsendet alltid är att sträva efter att de grundläggande och mänskliga rättigheterna genomförs så fullständigt som möjligt.

När det gäller lagövervakning och genomförande av coronarestriktioner som hör till polisens ansvar agerar polisen i första hand genom råd, uppmaningar och instruktioner, vilket gör det möjligt för individen att ordna de aktiviteter som omfattas av restriktionerna i enlighet med lagen. Detta har också gällt tolkningen av restriktioner för sammankomster angående sammankomster som omfattas av lagen om sammankomster.

De tillställningar som ingår i de religiösa samfundens karakteristiska verksamhet har beaktats i polisens instruktioner. Polisen övervakar endast tillställningar som tydligt hör till tillämpningsområdet för lagen om sammankomster eller då tillställningarna utgör en fara eller störning för den allmänna ordningen och säkerheten. Sådana tillställningar kan också omfatta tillställningar som hör till de religiösa samfundens karakteristiska verksamhet. I sådana fall är syftet med polisåtgärderna att se till att smittskyddsmyndighetens beslut genomförs och att upprätthålla den allmänna ordningen och säkerheten även vid dessa tillställningar.

Helsingfors 18.5.2021

Forsknings- och kulturminister Annika Saarikko